

Alexander Venter: Een koninkrijksperspectief op de coronacrisis

Vanuit kerken en christelijke bewegingen wordt heel verschillend gereageerd op de huidige coronacrisis. De één meent een 'straf van God' te herkennen. De ander ziet een 'demonische aanval' en 'verbreekt de macht van het virus in Jezus' naam'. En weer een ander denkt dat we deze pandemie maar gewoon moeten uitzitten. Wat leren we van het perspectief van de theologie van het Koninkrijk?

Enkele handreikingen van **Vineyard-theoloog Alexander Venter** (in maart nog hoofdspreker op de Winterconferentie van **New Wine**, over gebedsministry en genezing).

Predikanten en voorgangers dragen een bijzondere verantwoordelijkheid in deze tijden van corona: zij mogen richting wijzen aan de christelijke gemeente, en breder, aan de samenleving als geheel. *Hoe duiden we de coronacrisis, en hoe gaan we ermee om?*

Een kairos-moment

Theologie doet ertoe! Goede theologie leidt tot goede houdingen en praktijken, verkeerde theologie leidt tot verkeerde houdingen en praktijken. Onze onderliggende overtuigingen bepalen hoe we reageren. Hoe reageren we *op God* vanuit geloofsvertrouwen, in plaats van te reageren *op de situatie* vanuit onze angst en onzekerheid?

We leven in ongekende tijden : een microvirus houdt de hele wereld in de greep. Niet eerder in de moderne geschiedenis maakten we zo'n wereldwijde *lockdown* mee, met alle sociaal-economische en politieke gevolgen van dien. De situatie is buitengewoon ernstig. Ons leven is ingrijpend veranderd. Op dit moment zijn er wereldwijd ruim een miljoen (!) geregistreerde besmettingen en meer dan 54.000 doden (zie: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>).

Dit is een *kairos* moment: een moment van bedreiging én kansen, van grote rampspoed én ongekende doorbraken van Gods Koninkrijk. Hoe kunnen we hierop reageren vanuit het perspectief van Gods Koninkrijk, op zo'n manier dat het levens aanraakt en vernieuwd?

Een profetisch perspectief op de pandemie

'Corona' betekent kroon. De wetenschappers die dit virus in 1968 bestudeerden, viel het op dat het leek op de heldere, kroonachtige ring van gassen rond de zon (die we goed kunnen zien bij een zonsverduistering), en ze noemden het virus 'corona'. Maar corona is geen koning!

Jezus is koning! En Jezus' doornenkroon schijnt zo helder vanaf zijn troon van het kruis, dat het de duisternis verblindt. Hij nam de duisternis van onze zonde en ziekte, ons lijden en de dood – de duisternis van de hel – op zich, om het kwaad te overwinnen en de schepping te verlossen uit de greep van het kwaad.

1 Zonsverduistering (foto: Matt Nelson)

In zijn dood en opstanding is Jezus overwinnaar. Hij regeert over alle kwade machten, over elke pandemie en elke ramp. Niet vanuit een arrogant triomfalisme. Maar vanuit een nederig mededogen, omdat Hij leed - en lijdt - *met en voor* allen die lijden. Zijn Koninkrijk is een Koninkrijk van genade en bewogenheid, en het geeft licht en leven aan iedereen die zich tot Hem wendt. Dat is het goede nieuws dat we willen uitleven en verkondigen: Jezus is de Koning voor wie alle andere kronen (corona's) moeten buigen, Hij is de Koning die de hoop is voor de wereld. Hij is de Koning die leven brengt in al zijn volheid (Johannes 10: 10).

Wat is God in hemelsnaam aan het doen op dit moment?

God is onze wereld aan het schudden en alle aardse koninkrijken brengt Hij aan het wankelen, zodat zichtbaar zal worden wat onwankelbaar is: het Koninkrijk van God (Hebreeën 12: 26 – 28), dat in de wereld kwam door zijn Lijdende Knecht, wiens striemen ons genezing brachten (Jesaja 53: 5). De boodschap van de hele Bijbel is eenvoudig dit: God *is* Koning ... God *zal* Koning worden. God regeert over de hele werkelijkheid, inclusief onze levens. Tegelijk weten we dat er na de schepping iets grondig mis ging, toen de mensheid rebelleerde tegen God. Maar God belooft dat Hij dit zal rechtzetten: Hij zal zijn koningschap over de hele schepping herstellen door af te rekenen met de zonde en het kwaad.

Hoe dan kijken we dan naar pandemieën en natuurlijke rampen?

Ze kenmerken de chaotische heerschappij van *ha satan* - Hebreeuws voor de tegenstander van God – die het gevolg was van de zondeval.

God schiep mensen om namens Hem te regeren over zijn schepping, maar dit gezag verspeelden ze met hun opstandigheid en zo werd de satan 'de overste van de wereld' (Johannes 12: 31; 14: 30; 16: 11). Paulus noemt hem 'de god van deze wereld' die de 'gedachten van de ongelovigen verblindt', waardoor ze het licht van het evangelie niet kunnen zien' (2 Korintiërs 4: 4). Satan is de aanstichter van alles dat tegen God in werkt, alles dat het leven ontwricht en fragmenteert, alles dat opstaat tegen het leven zoals God het bedoelt: leven in al zijn volheid, heelheid voor de hele schepping (*shalom*).

Is God de controle dan kwijt?

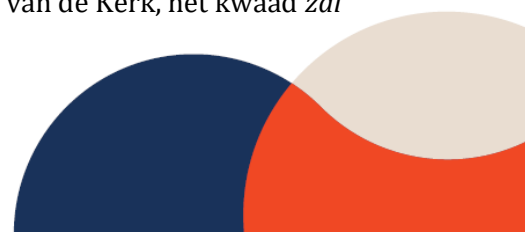
Nee, God *is* koning! Hij regeert over zijn schepping. Satan is geen 'tegengod' die op gelijke voet staat. Satan en zijn boze geesten zijn slechts geschapen wezens, die in zonde zijn gevallen. Het Hebreeuwse Testament laat zien dat God zelfs *ha satan* kan gebruiken als een instrument van het oordeel. Dit betekent ook dat wát satan ook aanricht, God het kan gebruiken om tot zijn doel te komen. Sterker nog, God belooft dat Hij het kwaad zal omkeren en zal doen meewerken ten goede (Romeinen 8: 28).

Het vraagt geloof om te zien wat God doet in elk *kairos*-moment. 'Gelukkig wie zuiver van hart zijn, want zij zullen God zien' (Matteüs 5: 8) - in *alle dingen* waarin God aanwezig en werkzaam is, zodat zij kunnen meewerken met God!

Wat is Gods antwoord op de coronacrisis?

De Messias. God *zal* koning worden. God wordt koning in twee opeenvolgende stappen in de geschiedenis. Tweeduizend jaar geleden brak Gods Koninkrijk door in Jezus Christus – dat was de *inauguratie* van het Koninkrijk. Het Koninkrijk zal volkomen aanbreken als Jezus opnieuw komt – dat is de *voleinding* van het Koninkrijk, tot in eeuwigheid (Jesaja 9: 6). Zo worden de machten van het kwaad overwonnen en de werken van satan teniet gedaan (1 Johannes 3: 8), zodat de mensheid en de hele schepping wordt bevrijd en de volheid van Gods *shalom* voorgoed zal heersen.

Paulus spreekt over dit mysterie van onze redding in de *voltooid verleden tijd*, in de *toekomstige tijd* en in de *tegenwoordige tijd*: 'God heeft ons gered....God zal ons redden... God redt ons voortdurend' (2 Korintiërs 1: 10). Het kwaad *is* overwonnen in de doorboorde handen van Jezus aan het kruis, het kwaad *wordt* voortdurend verslagen door het gebed van de Kerk, het kwaad *zal*

overwonnen worden als Jezus opnieuw komt. Met andere woorden: we zijn volop betrokken in een oorlog die we niet kunnen verliezen, een strijd op leven en dood met het kwaad in al zijn vormen, inclusief het coronavirus.

Een praktisch perspectief: hoe wijzen we richting als voorgangers?

We onderwijzen onze gemeente dat Gods Koninkrijk *is gekomen*. Dat wil zeggen, dat we deze bijzondere tijd aangrijpen om de komst van het Koninkrijk te verkondigen, vol geloof en moedig, en hierin mee te werken met God (zie verderop).

We onderwijzen óók dat Gods Koninkrijk nog *zal* komen. Dat wil zeggen, dat we biddend de doorbraak van Gods toekomst verwachten – dat we de uitdagingen vol vertrouwen aangaan en mensen helpen in hun noden, in het nuchtere besef dat onze werkelijkheid nog gebroken zal zijn totdat Jezus opnieuw komt.

Als gemeente van Christus moeten we twee uitersten vermijden:

Ten eerste: *het overbenadrukken van het 'reeds' van Gods Koninkrijk*, alsof de heelheid van het Koninkrijk al volledig beschikbaar zou zijn voor wie gelooft (*Kingdom Now*). Zo'n triomfalistische houding is aanmatigend en arrogant en het ontkent de werkelijkheid. Je hoort het bij predikers die beweren dat we 'immuun zijn voor covid-19 op grond van Psalm 91', dat we gezond zullen zijn door 'geloof in het bloed van Jezus', dat de corona-uitbraak 'fake news' is en dat we ons er niet van moeten laten weerhouden om samen te komen als christenen. Dat is geen geloof, maar arrogantie. De duivel probeerde Jezus hiermee te verleiden, en hij citeerde daarbij óók Psalm 91. Maar Jezus antwoordde: 'Er staat ook geschreven: Gij zult de Here, uw God, niet op de proef stellen' (Matteüs 4: 5 – 7).

Ten tweede moeten we ook *het overbenadrukken van het 'nog niet' van Gods Koninkrijk* vermijden. Zo'n houding ontbreekt het aan geloof en verwachting. Het is een houding van angst en passiviteit. Je ziet het bij kerken die zeggen dat de pandemie Gods oordeel is, dat we over ons heen moeten laten komen. Je ziet het ook bij kerken die niet veel méér doen dan hun diensten voortzetten via livestream, want ja, 'we moeten dit maar gewoon uitzitten, hé?'

Het perspectief van Gods Koninkrijk leert ons de weg van het radicale midden:

- **Bid onophoudelijk als burgers van het Koninkrijk:** 'Laat uw Koninkrijk komen en deze pandemie overwinnen... toon uw genade, o Heer!' Bid voortdurend om wonderlijke doorbraken van Gods Koninkrijk.
- **Bid als burgers van onze landen voor onze regeringsleiders en overheden**, die ons door deze moeilijke tijden leiden (1 Timoteüs 2: 1). Bid voor de artsen en verpleegkundigen die hun eigen gezondheid op het spel zetten om anderen te helpen. Bid voor wie kwetsbaar is, ziek of stervende. Bid voor wie baan of inkomsten is kwijtgeraakt, voor bedrijven en onze economie.
- **Houd je aan de aanwijzingen van onze overheden** rond *lockdown*, *social distancing* en persoonlijke hygiëne. Draag die richtlijnen actief uit als kerken en spoor gemeenteleden aan om verantwoordelijke burgers te zijn, in lijn met Titus 3: 1 – 2: 'Herinner allen eraan dat ze overheid en gezag moeten erkennen en gehoorzaam moeten zijn, bereid om altijd het goede te doen, dat ze van niemand mogen kwaadspreken, vredelievend en vriendelijk moeten zijn en zich tegenover iedereen zachtmoedig moeten gedragen.'

In plaats van 'social distancing' kunnen we beter zeggen: 'fysiek afstand houden én sociaal & solidair zijn'. **Houd fysiek afstand (1,5 meter), maar wees sociaal sterker betrokken dan ooit!** Benut alle technologische mogelijkheden die ons ter beschikking staan om volop liefde en bewogenheid te betonen aan onze familieleden, vrienden, buurtgenoten en anderen die aandacht of praktische hulp nodig hebben.

Denk in het bijzonder aan kwetsbare mensen in jouw wijk of dorp – wie is mogelijk eenzaam, wie heeft het zwaar, wie heeft hulp nodig bij boodschappen of zorg voor kinderen?

- **Wees als kerk creatief en voortvarend als het gaat om nieuwe manieren om pastorale zorg te bieden.** Probeer uit wat werkt! Denk aan videobellen, groepsontmoetingen via Zoom of Teams, WhatsApp-groepen, onderwijs via livestream, gebedsministry-op-afstand via videobellen (het kan!) – blijf de gemeenschap voeden, investeer gericht in relaties, wees sterker dan ooit op elkaar betrokken en schakel daarbij iedereen in. Denk óók het bezorgen van boodschappen en medicijnen door vrijwilligers vanuit de gemeente. Bid God om creativiteit en vraag Hem om te laten zien welke nieuwe dingen je zou kunnen oppakken.
- **Heb in het bijzonder de ouderen op het oog, mensen die alleen wonen, mensen die sowieso al last hebben van (winter)depressies of neerslachtigheid of anderszins psychisch kwetsbaar zijn.** Wees gespitst op situaties van relationele spanningen, druk op gezinnen, huiselijk geweld, nu we goeddeels ‘opgesloten’ zitten in onze huizen.

Benut de kansen

Deze tijd van *lockdown* biedt nieuwe kansen. Laat die niet aan je voorbij gaan, maar grijp ze aan. Je kunt daarbij aan drie dingen denken:

- **Verdiep je vertrouwelijke omgang met God**, nu je tóch veel thuis zit en waarschijnlijk meer tijd hebt. Neem tijd voor geestelijke oefeningen, waar je eerder misschien niet aan toe kwam. Je hebt vast gehoord over *lectio divina*, over het Jezusgebed, over stilte en meditatie in de binnenkamer, over het groeien in het herkennen van Gods stem... Neem tijd, oefen je erin, richt een gebedshoek in op je zolder, neem een vast ritme aan van gebed en ontvankelijkheid...
*Kijk voor inspiratie eens op de website van Jos Douma (of zijn digitale stilteruimte: <http://www.josdouma.nl/spatiumspiritus/>) of de website van 24/7 Prayer (<https://www.24-7prayer.nl/>). Neem tijd voor de **New Wine-cursus Luisterend bidden**. Lees een goed boek over spiritualiteit, gebed en discipelschap.*
- **Verdiep je relaties met wie je nu toch in één huis zit.** Je kunt je natuurlijk terugtrekken op het scherm van je mobiel of iPad, maar je kunt er óók voor kiezen om actief te investeren in jullie onderlinge relaties! Neem tijd om naar elkaar te luisteren, elkaar te bevragen, elkaar te dienen. Leg je mobieltjes weg en doe een ouderwetse spelletjesavond. Ga samen kokkerellen of knutselen. Benut deze tijd voor verdieping en groei in je relaties.
- **Verdiep je solidariteit met mensen in je straat en buurt** – denk aan de dingen die we eerder al noemden. Er is nu vaak een verrassende openheid onder buurtbewoners!

God zegene je met genade en wijsheid. Hij zegene je met de liefde en het geloof dat je nodig hebt om de gemeente die Hij aan jou toevertrouwt voor te gaan in deze moeilijke tijd – in zijn Naam en in de kracht van de Heilige Geest! Hij is mét je.

Tot slot

Ik sluit af met een eerlijk, bijbels, profetisch en praktisch citaat van **Maarten Luther**, die pastoraal advies gaf aan voorgangers toen in 1527 in Wittenberg de builenpest uitbrak (de 'Zwarte Dood', die in de 14e eeuw aan een derde van de Europese bevolking het leven had gekost en nog regelmatig de kop op stak):

‘Ik zal God bidden dat Hij ons genadig wil bewaren en beschermen. Vervolgens zal ik ontsmetten, de lucht helpen zuiveren, medicijnen toedienen en die ook zelf nemen. Ik zal

plaatsen en personen mijden wanneer mijn aanwezigheid niet noodzakelijk is, om te voorkomen dat ik besmet raak en dan door mijn onachtzaamheid ook anderen besmet, met mogelijk hun dood tot gevolg. Als God mij tot zich wil nemen, dan weet Hij mij te vinden. Tot die tijd zal ik doen wat Hij van mij verwacht en ik zal niet verantwoordelijk zijn voor mijn eigen dood of de dood van anderen. Maar als mijn naaste mij nodig heeft, dan zal ik hem niet mijden maar vrijmoedig naar hem toegaan.

Zó is een Godvrezend geloof: het is niet onbezonnen en roekeloos, en het stelt God niet op de proef.'

(Luther's Works, Volume 43, p.132, 'Whether one may flee from a Deadly Plague')

Alexander Venter, 3 april 2020

Vertaling en bewerking: Ronald Westerbeek (stafwerker Theologie en toerusting New Wine)

“ New Wine is een beweging van kerken waarin we elkaar *aanmoedigen, inspireren en toerusten* om in de kracht van de Geest te getuigen van de komst van Gods Koninkrijk.

Nieuwsbrief

New Wine heeft een algemene nieuwsbrief én een nieuwsbrief speciaal voor predikanten, voorgangers en pioniers. Meld je aan via de website op www.new-wine.nl/contact.

